

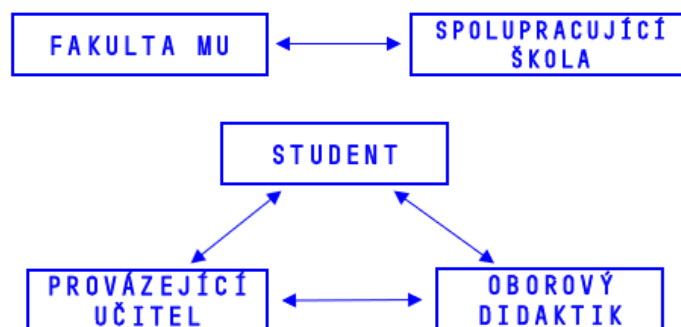
Sebe/hodnoticí nástroj pro pedagogickou praxi

Instrukce pro oborové didaktiky

Co je sebe/hodnoticí nástroj?

Sebe/hodnoticí nástroj je nástroj v Informačním systému MU, který umožní komplexně zhodnotit a reflektovat realizaci učitelské praxe studentů MU. Sebe/hodnoticí nástroj má podobu odpovědníku (tzn. forma dotazníku, kterou používá náš Informační systém), která se sestává ze tří částí: jednu část vyplňuje student, jednu jeho provázející učitel a jednu oborový didaktik. Jednotlivé části jsou na konci praxe sloučeny do jednoho dokumentu, jenž se stává součástí studentova učitelského portfolia. Celý sebehodnoticí nástroj je přiložen.

Sebe/hodnoticí nástroj je jedním z výstupů projektu ZIP MUNI **Zkvalitnění a Inovace Přípravy budoucích učitelů na MUNI**. Jeho cílem je zintenzivnění a zkvalitnění zpětné vazby mezi spolupracujícími stranami, a to jak v rovině student – provázející učitel – oborový didaktik, tak v rovině fakulta – spolupracující škola.

Sebe/hodnoticí nástroj vychází z nástroje vytvořeného v projektu OP VVV Pregraduální vzdělávání I – 3P, v němž byl rozvinut a zkvalitněn systém učitelských praxí na PdF MU. Projekt ZIP MUNI metodicky staví na projektu PdF a existující nástroj získávání zpětné vazby (Sebe/hodnoticí nástroj pro Učitelskou praxi) přizpůsobuje specifikům ostatních fakult vzdělávajících učitele (FF, PŘF, FSpS) a aplikuje jej ve zbytku prostředí MU.

Sebe/hodnoticí nástroj má **pět částí** (viz dále), z nichž každá slouží jinému účelu:

- I. Hodnocení spolupracující školy a provázejícího učitele studentem
- II. Hodnocení přípravy a organizace praxe ze strany MU studentem
- III. Sebehodnocení dosažené úrovně profesních kompetencí studentem
- IV. Hodnocení studenta oborovým didaktikem
- V. Hodnocení studenta provázejícím učitelem

Jak pracovat se Standardem profesních kompetencí studenta?

Část III. odpovědníku se opírá o Standard kvality profesních kompetencí studenta (**Jana Kratochvílová, Petr Svojanovský: Standard kvality profesních kompetencí studenta**, výstup OP VVV - 3P, [zde](#)). Standard byl do odpovědníku přenesen v nezměněné podobě (oblasti, otázky), metodické instrukce pro práci se Standardem se však mohou lišit po jednotlivých fakultách.

Standard je nástrojem komplexního formativního sebehodnocení a hodnocení úrovně profesních kompetencí studenta učitelství v rámci pregraduální profesní přípravy, směřuje studenta k autoregulaci vlastního profesního růstu. Standard pomáhá studentům učitelství zorientovat se v požadavcích na kvalitní výuku a činnosti bezprostředně s výukou související.

Standard obsahuje 26 kritérií kvality profesních kompetencí nezbytných pro plánování, realizaci a evaluaci výuky, přičemž každé kritérium je formulováno z perspektivy studenta učitelství. Kritéria jsou rozdělena do pěti tematických oblastí:

- 1) plánování výuky
- 2) podmínky pro učení
- 3) podpora učení
- 4) zpětná vazba a hodnocení výsledků žáků
- 5) reflexe výuky

Standard neslouží jako hodnotící arch z jednorázové hospitace, slouží spíše k dlouhodobému a průběžnému sebe/hodnocení v rámci celého semestru (či napříč semestry) studenta na praxi, jeho použití předpokládá komplexnější způsob práce se studentem i provázejícím učitelem v průběhu celé praxe. Se Standardem jsou studenti seznamováni nejen během přípravy na praxi, ale i v dalších pedagogicky a didakticky orientovaných předmětech, na spolupracující škole zajišťuje seznámení se provázejících učitelů se Standardem garant praxí.

Student pracuje se Standardem již v přípravné fázi pedagogické praxe, kdy ve spolupráci s provázejícím učitelem volí tři kritéria, na která bude v průběhu praxe zaměřovat zvýšenou pozornost, tj. kompetence, v nichž se chce profesně rozvíjet. Smyslem zvýšené pozornosti na omezený počet vybraných kritérií je to, aby se student učil cíleně rozvíjet dílčí dovednosti. Mluvíme zejména o těch dovednostech, které považuje spíše za své slabší stránky.

Zároveň student na počátku své praxe vyplní část odpovědníku, v níž zhodnotí vstupní úroveň naplnění jednotlivých kritérií Standardu, resp. své kompetence na počátku praxe.

Student by měl se Standardem pracovat průběžně, např. si jej vytisknout a zapisovat si sem své poznámky a pokroky. V průběhu praxe student spolu s provázejícím učitelem hodnotí, jak se studentovi ve třech vybraných kritériích daří rozvíjet, popřípadě stanoví další cíle.

Na konci praxe student s provázejícím učitelem společně reflektují stav profesního rozvoje studenta u všech kritérií (se zvýšenou pozorností na kritéria, která si student vybral) a student jej prostřednictvím nástroje zaznamená do IS.

K čemu sebe/hodnotící nástroj slouží?

Část, kterou vyplňujete Vy, jako oborový didaktik, Vám bude zpřístupněna v Informačním systému MU (technické detaily viz níže). Jako oborový didaktik vidíte všechny části odpovědníku. Vaše hodnocení by se mělo zakládat jak na Vaší hospitaci ve výuce daného studenta, na hodnocení vyplněném studentem a provázejícím učitelem i na Vašich dalších konzultacích se studentem v průběhu praxe (reflexivní seminář apod.).

Část pro hodnocení oborovým didaktikem je rozdělena na pět oblastí (pět otevřených otázek), které odpovídají Standardu kvality profesních kompetencí studenta. Prosím zaměřte se ve své zpětné vazbě na ty kompetence, jež si student/ka vybral/a jako ty, jimž chce věnovat zvýšenou pozornost.

Přehled tematického zaměření kritérií v jednotlivých oblastech Standardu				
<p>1) PLÁNOVÁNÍ VÝUKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • konzultace s PU: navázanost na kurikulum a předchozí práci učitele (1a) • individualizace a diferenciacie (1b) • cíle a jejich ověření (1c) • metody, formy, pojmy, úlohy (1d) • časové plány (1e) 	<p>2) PODMÍNKY PRO UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpečí (2a) • kázeň (2b) • živý kontakt (2c) • potřeby (2d) • odlehčení (2e) • úspěch (2f) • čas (2g) 	<p>3) PODPORA UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • smysluplnost (3a) • cíle (3b) • obsah (3c) • věcná správnost (3d) • využití předchozích znalostí (3e) • metody a formy (3f) • spolupráce žáků (3g) • práce s chybou (3h) • ICT (3i) 	<p>4) ZPĚTNÁ VAZBA A HODNOCENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • průběžná zpětná vazba učitele (4a) • sebehodnocení a zpětná vazba žáků (4b) • různé formy hodnocení (4c) 	<p>5) REFLEXE VÝUKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • reflexe výuky (5a) • cíle vlastního rozvoje (5b)

Je možné, že nebudete mít dostatek informací pro zhodnocení všech oblastí – zaměřte se prosím na ty oblasti, které jste ze své pozice v daném semestru schopni posoudit. Vyplnění všech otázek není nutné, rozdělení dle Standardu zde slouží pro lepší strukturování Vaší zpětné vazby.

Je vyplnění Sebe/hodnoticího nástroje povinné?

Ano, Vaše hodnocení studenta prostřednictvím Sebe/hodnoticího nástroje je jednou z podmínek úspěšného ukončení praxe studenta, bez něj student nemůže získat zápočet.

Jak mám postupovat?

Nástroj naleznete v Záznamníku učitele předmětu, v rámci něhož student praxi vykonává, v sekci Praxe, pod odkazem Evaluace. K dispozici máte seznam studentů daného předmětu v přehledném zobrazení, kde vidíte sebe/hodnocení studenta, jeho provázejícího učitele až po odkaz na hodnocení Vaše, jako oborového didaktika. Po kliknutí na tento odkaz můžete vyplnit hodnocení daného studenta. Po uložení odpovědní se nad odkazem pro hodnocení zobrazí časová informace o vyplnění Vašeho hodnocení.

Jakmile budou vyplněny všechny odpovědníky, vytvoří systém přes noc čtvrtý odpovědník obsahující odpovědi jak studenta, tak provázejícího učitele a Vás. V této podobě si můžete formulář jednoduše uložit prostřednictvím běžně používaného „ctrl + p“ přímo při zobrazení za zvolení tisku do souboru PDF. Touto možností disponuje také student, záleží jenom na vašem rozhodnutí, jestli souhrnný výstup zavede do příslušné odevzdávací sádky sám student, nebo vy.

